

FOTOS SCHELPEMUSEUM

Uit de collectie van Het Schelpenmuseum.

SCHELPEMUSEUM

Wat zeeën te bieden hebben is ongekend

Een oogstrelende collectie 'zeejuwelen' in een nostalgisch decor - het nieuwe Schelpenmuseum is een aanwinst.

Door **Kester Freriks**

AMSTERDAM. Alsof je zo een 18de eeuwse *Wunderkammer* en rariteitenkabinet binnenloopt. Het gloednieuwe Schelpenmuseum Amsterdam brengt de bezoeker terug in de tijd dat natuurvorsers de wereld ontdekten en collecties aanlegden. In deze schatkamer heerst de intieme glans van parels en paarlemoer, van talloze schelpen, fossielen, mossels, slakkenhuizen, zeewierformaties, schelpdieren en andere kostbaarheden uit de zee. Antieke laden- en vitrinekasten versterken de indruk. Kijk, daar de tijgerschelp, de tritonshoorn en de *Conus marmoreus* die voorkomt op etsen van Rembrandt.

Het idee voor Het Schelpenmuseum deed eigenares Babet van Lier op in het Museum du Coquillage aan de kust van de Vendée. Zij is de kleindochter van kunstverzamelaar Carel van Lier, die aan het Rokin Kunstzaal Van Lier beheerde. Hij was een van de eersten die etnografica bijeenbrachten, onder meer voor een tentoonstelling in het Stedelijk Museum in 1927. Enkele zwart-witfoto's van met schelpen versierde maskers uit Nieuw-Guinea sieren de wanden.

Ook op een andere manier benadrukt Het Schelpenmuseum de band met het verleden. De openingstentoonstelling is gewijd aan apotheker en natuurhistoricus Albertus Seba, die vanaf 1700 aan de Haarlemmerstraat exotica verzamelde die hij kocht van zeelieden die terugkeerden uit verre gewesten. In 1716 verkocht hij zijn verzameling aan tsaar Peter de Grote die er in St. Petersburg een heuse kunstkamer voor liet bouwen. We zien tekeningen, gravures en schelpentableaus geïnspireerd door deze collectie. Het is prachtig te zien hoe Seba's vloeiende vormen en geometrische patronen van de schelpen weergeeft en ordent naar gelijkenis. De belangrijke Zweedse zoöloog Linnaeus, grondlegger van de *Systema Naturae*, kwam tot zijn ordening van het dierenrijk na bestudering van Seba's collectie in Amsterdam. Kunstenaar Gemma van Schendelen maakt met fotografie en natuurkasten vol strandvondsten een hedendaagse

variant op de aloude schelpenkistjes. Haar werk legt een verbinding tussen kunst van nu en de traditionele natuurhistorie.

Iedereen heeft langs het strand weleens schelpen gevonden als schaalhoren, kokkel, wadslak, scheermesje of hartschelp, maar wat vooral tropische zeeën te bieden hebben is ongekend. Er bestaan 250.000 schelpensoorten die alle rechtsdraaiend zijn, behalve de fossiele linksdraaiende kroonslak - in het Latijn toepasselijk *Busycon contrarium*, het 'tegengestelde' of 'weerbarstige' weekdier.

250.000 schelpensoorten draaien rechtsom, maar *Busycon contrarium* niet

Uit de wateren rond Tasmanië komt een schelp die is opgebouwd uit witte lagen, als een bruidstaart; in het Engels de *wedding cake shell*. Even oogstrelend is een slak uit de familie van de *Xenophoridae*. Deze vermomt zich door schelpjes aan zichzelf vast te plakken.

Tal van schelpen zijn van bedreigde diersoorten, dus voorzichtigheid met de handel is geboden. De verzameling is tot stand gekomen via aankopen op veilingen en Van Liers verzamelwoede en belangstelling. Ook krijgt zij collecties uit nalatenschappen. Het Schelpenmuseum vraagt geen entree. Om de kosten te dekken is het een museum annex winkel waar schelpen, wandtableaus van schaaldieren, mineralen, schelpensieraden en zeewierproducten te koop zijn. Ter wille van de educatie zijn microscopen te koop en voor scholieren zeer betaalbare schelpen. Ook boeken over schelpen en romans waarin schelpen een grote rol spelen, maken deze bijzondere plek tot een aanwinst voor de stad.

Het Schelpenmuseum Amsterdam, Czaar Peterstraat 249. Open woensdag t/m zaterdag 11.00-18.00 uur.

www.schelpenmuseumamsterdam.nl

